

פרקים נפיים

מתורתו של מור הגאון הצדיק המקובל רבינו **נסים פרץ** זצוקלה"ה

ו תשרי תש"ז - כח שבט תשע"ב

בס"ד | שבת פנחס | י"ט בתמוז תש"פ

נקודה עם מחשבה

בריתי שלום | הרב אהרון אבישי

בתוך טרקלין גדול סביב לשולחנות ערוכים התכנסו מנהיגים מכל רחבי העולם. המתבונן מן הצד יכול היה לראות דיפלומט אירופאי מחוייט משוחח ארוכות עם מנהיג אינדיאני עטוף נוצות ססגוניות, בשעה שלידם יושבים שיח מוסלמי ונסיך יפני ולוגמים תה אנגלי. מארגני הכינוס ניסו להביא את כולם לעסוק בשאלה המרכזית "כיצד אפשר להועיל לעולם ולתושביו".

מאן דהוא העלה רעיון נועז. כל משאבי העולם ויתרונות הטבע יועברו לוועדה אחראית שתחלק אותם בשוויון בין כל המדינות. קיסר יפני קפדן אמר "אסכים לזאת בתנאי שאקבל צבא מיומן לשירותי". לעומתו דרשה המלכה האנגלית סכום עתק כדי להסכים לעסקה. וכך החלו הנוכחים למנות את דרישותיהם. לבסוף נשמע קולו של פטרון הכפרים ההרריים "אני אבקש רק שתחתמו כולם על שלום מוחלט איתי ועם הנתינים שתחתיי, שכן אם אין מלחמה לא צריך צבא וגם הכלכלה משגשגת ואין צורך לבקש כספים מאחרים, הכל מסתדר מאיליו כשיש שלום". כמובן שאותו רעיון נשאר שם בטרקלין ולא יצא לפועל.

המתנה הגדולה ביותר שקבל פנחס מהקב"ה היא "ברית שלום" שכן השלום כולל את כל הברכות שבעולם. מכאן נלמד לרדוף אחר השלום בכל מחיר, בבית בעבודה ובכל מקום אחר כי כשיש שלום ממילא הכל מסתדר.

שבת שלום ומבורך

מנהגי וכוונות בין המצרים

שיחתו של מורנו ורבינו זצ"ל

הימים האלה מי"ז בתמוז עד תשעה באב נקראים ימי בין המצרים. ימי חורבן. ימי גלות. כמו שאומר הפסוק "כָּל רִדְפֵיהֶּ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְצָרִים", בין המיצר ראשון שהוא י"ז בתמוז למיצר האחרון שהוא תשעה באב, שהם עשרים ואחד יום. ולמה עשרים ואחד יום? כתוב בנביא "וַיְהִי דְבַר ה' אֶלִי לֵאמֹר, מָה אַתָּה רֹאֶה יְרֵמְיָהוּ; וְאָמַר, מִקַּל שֶׁקֶד אָנִי רֹאֶה", עץ של שקד אני רואה. השקד נמצא בשלכת כל החורף. לאחר שיורדים גשמי השנה, הוא מתחיל להתעורר. והוא הראשון שמביא פרחים. בניסן כשהולכים לברך ברכת האילנות, רואים את השקדיה פורחת. השקד מתחיל להביא קודם כל את הפרחים, אחר כך את העלים, ואחר כך יוצאים הפירות. לוקח לו עשרים ואחד יום עד שהפרי יוצא. אז כאשר אמר ירמיהו הנביא "מקל שקד אני רואה", אמר לו הקב"ה, זהו, ראית טוב, שנאמר "וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי, הִיטְבַּתְּ לְרֵאוֹתַי, כִּי שֶׁקֶד אָנִי עַל דְּבָרֶיךָ, לַעֲשֹׂתוֹ". כמו שהשקד מביא את הפרי בעשרים ואחד יום, גם אני אחריב את בית המקדש בעשרים ואחד יום. מי"ז בתמוז כשהובקעה העיר, עד חורבן בית המקדש בתשעה באב זה עשרים ואחד יום.

כציפור מיד יקוש

מאז ועד היום, כשרוצים לרדוף את עם ישראל באיזה דבר, להשיג אותם, תופסים אותם בימים האלה. "וּכְצִפּוֹר, מֵיַד יְקוּשׁ", כמו הציפור שהיא נתפסת בפח יקוש, כך עם ישראל שהם ציפור, יונה, השכינה דומה ליונה ועם ישראל דומים ליונים, הם נתפסים בימים האלה.

גאולה חסר א' = גולה

הימים האלה הם ימי דין, ימים קשים לישראל. מתגברים בהם הדינים. יהודי שקרוב אל השם, קרוב אל המצוות וקרוב אל השכינה, צריך לעשות משהו בימים האלה כדי למתק את הדין, כי הגאולה טמונה בגלות. איך כותבים גאולה? גאולה. תוציא את הא' מהגאולה מה אתה מוצא? גולה. אז הגלות והגאולה הם אותו דבר, ההבדל ביניהם היא רק הא' באמצע. מה זה א'? אלופו של עולם. אומרים חז"ל "אל"ף בי"ת - אלף בינה", ללמד תורה, ללמוד תורה. איפה גנוז אלופו של עולם, הקב"ה? בתורה הקדושה. דהיינו בימים האלה, כדי למתן את הדין צריך להרבות בלימוד התורה הקדושה.

זמני השבת לבי"ק פאזס

ר"ת	כניסה	יציאה	ר"ת	כניסה	יציאה
תל אביב	19:29	20:31	21:01	19:23	20:32
ירושלים	19:12	20:28	21:03	19:28	20:28

דבר יפה בשם האר"י

בימים האלה, צריכים להביא את הגאולה על ידי "ציון היא, דָרַשׁ אֵין לָהּ". ציון, זה ירושלים - דורש אין לה. אומרת הגמרא "מכלל דבעיא דרישה", בזה שכתוב "ציון היא - דורש אין לה" לומדים שציון וירושלים צריכים דרישה. אם תשב בחיבוק ידיים, הגאולה לציון וירושלים לא יבואו מאליהם. אתה צריך לדרוש את ציון, לדרוש את ירושלים. איך דורשים את ציון ואת ירושלים? הנה, אומר רבנו האר"י דבר יפה. מתי צריך כל השנה לזכור את ירושלים? חוץ מזכירת ירושלים בתפילת שמונה עשר, בברכות "תשכון בתוך ירושלים עירך" ו"את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח" שהן שתי ברכות מיוחדות. גם בברכת המזון, שיש לה ערך כמו של תפילת שמונה עשרה, אומרים גם כן "ובנה את ירושלים עיר הקודש במהרה בימינו, ברוך אתה ה' בונה ירושלים". שחרית מנחה וערבית אנחנו זוכרים להתפלל, אבל באמת המקום המיוחד שבו צריך האדם לדרוש את ציון ואת ירושלים ולבכות על צער השכינה זה בחצות הלילה. חצות הלילה זה הזמן מחצות לילה עד עמוד השחר. "חצות לילה אָקום לְהוֹדוֹת לָךְ".

איך אתה יושן? אתה לא שומע את אבא בוכה?

אומרת הגמרא משחרב בית המקדש, כאשר מגיע חצות הלילה, קם הקב"ה ובוטע בכל הרקיעים ומזעזע את כל העולמות העליונים וצועק ובוכה ושואג. "שָׂאֵג וְשָׂאֵג עַל נְוֵהוּ". אוי לי שהחרבתי את ביתי! בוכה על נוהו. בוכה על ביתו. אוי לי שהגליתי את בני לבין האומות! אוי לי על צערם של ישראל! אוי לי על השכינה שגלתה עמהם! "עֲמוּ אֲנֹכִי בְצָרָה", למענכם שולחתי בגלות! ומי ששומע את הבכיות ואת השאגות את הצעקות שהקב"ה צועק, איך הוא יכול לישון? אתה לא שומע את אבא בוכה? אם אדם עכשיו ישן במטה שלו ופתאום שומע את אבא שלו בוכה, הוא קם מהר ומברר, אבא, קרה לך משהו? להזמין אמבולנס? איך אתה מרגיש? מה יש לך? אתה צריך איזה דבר? אני הבן שלך, מיד אני מביא לך הכל!

מי ששומע צועק על נהרות בבל

או הו. מי ששומע את האבא - קם באותם הרגעים, חולץ את הנעלים, שם אפר, שם שק, יושב על הרצפה ומתחיל לצעוק, "עַל נְהָרוֹת בָּבֶל, שָׁם יִשְׁכְּנוּ גַם בְּכִנּוֹ, בְּצָרְנוּ אֶת צִיּוֹן" ומתחיל לבכות. או לנו על חורבן בית המקדש! או לנו על שריפת בית המקדש! או

לנו! ואנחנו בוכים על אותם הדברים שהקב"ה בוכה עליהם. על ידי זה אנחנו משתתפים איתו בצער והוא נרגע. ואז, כל המתאבל על חורבן ירושלים, משתתף באותו הצער, זוכה ורואה בבנין של ירושלים. מיד הוא מתעודד, מיד הקב"ה מנחם אותו. אדוני אל תדאג, עוד

מעט יבנה בית המקדש. לך לשון. מספיק קמת והצטערת בשבילי, אם אתה רוצה להמשיך ללמוד תלמד אבל אם אתה עייף, לך לישון, עד הבוקר, עד התפילה.

תיקון חצות גם ביום!

אז אומר רבנו האר"י, כל יום במשך השנה כולה אתה צריך לעשות ככה. אבל בימים האלה זה מספיק? לא. אתה צריך להצטער עוד צער. כל יום בחצות היום צריך לעשות עוד פעם תיקון חצות. לבכות על צער השכינה, כדי למתק את בחינת הדין, בסוד הפסוק "כִּי יָטוּ צִלְלֵי עֶרְבֹב", שיש התעוררות של דין בימים האלה גם ביום וצריך למתק אותם.

ימים שיש להזהר בהם

כתוב בשולחן ערוך שבימים האלה, ימי בין המצרים מ"ז בתמוז עד תשעה באב, לא יכו התלמידים. יש דין. לא יכו לא הבנים ולא התלמידים. היום בכלל לא מכים. אבל בימים, היו יודעים לתת את המכה החינוכית. לא היו מכים בשביל כעס, אלא בשביל שהיה צריך את זה לצורך חינוך. אבל בימי בין המצרים לא יכו, למה? מפני שמחמת הדין שבימים אלו אתה עלול להכות במקום מכה אחת - שתיים. במקום מכה אחת חלשה וברחמים - אתה עלול להכות

אותו קצת יותר, בדין. ואז אתה יכול להזיק לו. וכן כתוב בשולחן ערוך שלא ילכו בין חמה לצל, כי שולט בימים האלה קטב מרירי שיכול להזיק. אז אפילו על פי השולחן ערוך יש עניינים של זהירות בגלל הדין ששולט בימים אלו.

חמש דקות באמצע עבודה

רבנו האר"י אומר, שכדי למתק את הימים האלו צריך להרבות בבכיה חוץ מאשר בתיקון חצות של הלילה, גם בתיקון חצות ביום. ואז כשאדם בוכה, הבכיה והדמעות ממתקים את הדין, מקטין דיניה של רחל, את שתי הדמעות שיורדות. אז אדם צריך לזכור את הענין הזה. כשאתה נמצא בעבודה, אם יש לך איזה פינה שאתה יכול לסגור עליך בעבודה, תסגור. חמש, עשר דקות, שב על הקרקע, קח אתך את הפתק של תיקון חצות. אתה נמצא בבית? או הו! מה הבעיה לתפוס איזה פינה ליד המזוזה? אתה נמצא בבית הכנסת? מצוין. אתה נמצא באוטובוס? לא נעים, מה תעשה? אם תתחיל לבכות אז יגידו שצריך להביא לך אמבולנס, או ער"ן, טיפול נפשי, יקחו אותו לאשפוז באיזה שהוא מקום. לא נעים. אז חכה עד שתרד מהאוטובוס ותגיע הביתה. נכון שיש ענין לעשות תיקון חצות בדיוק בחצות היום, אבל זה ממשיך עד השקיעה. אז יש לך זמן.

כוונות מיוחדות לימים אלו מרבנו האר"י

חוץ מזה, רבנו האר"י לימד אותנו איזה כוונות מיוחדות לימים האלה למתק על ידם את הדין. "כל רודפיה השיגוה בין המצרים" המצרים האלה הם שני בתי דין. שני שמות של בתי דין. שם אלקים זה בית דין עליון, ויש בית דין למטה יותר שזה שם אדנות. בינה ומלכות. בינה, זה שם אלוקים. ושם אדנות זה דין. דין'א זה אותיות אדני. איך ממתקים אותם? בימים האלה הדין יותר חזק. בכל זמן אחר, המיתוק שלהם באמת הוא על ידי שם הוי"ה. אומר רבנו האר"י, כל השנה כולה, אתה יכול למתק את הדין על ידי שם הוי"ה. אבל פה, בימים האלה, אש להבת שלהבת, אתה לא יכול למתק את הדין ישירות על ידי שם הוי"ה. אתה צריך לחפש איזה משהו באמצע. אבקה, שקצת, איך אומרים, תעמעם את האש. כלומר, אתה לוקח איזה משהו שאתה שופך על האש, אתה עכשיו לא מכבה אותה, אתה מטשטש אותה, מעמעם אותה. ואחר כך תביא את שם הוי"ה.

מיתוק שם הוי"ה

מה זה המשוה באמצע? אני לא יודע אם

טדהד, כוזו, מצפץ, שזה גם כן שלוש מאות וששים עם הכולל. כלומר את הדין בימים האלה צריך קודם כל לעמעם לא ישירות על ידי שם הוי"ה, אלא ממתקים אותו קודם כל בחילופים של שם הוי"ה. החילופים האלה של הוי"ה, הם כמו כדים, הם מלאים בהוי"ה, אבל הם נמצאים בפנים. לא רואים את הוי"ה. ואז מביאים אותם ושוברים אותם, ואז המים יוצאים וממתקים.

וחוזרים על זה ב"שים שלום". מה זה ראשי תיבות שים שלום? ש"ן ש"ן. ש"ן זה שלוש מאות וששים. אז ב"שים שלום" אתה לוקח ש"ן של 'שים' שהם שמות אלוקים ואדנות וממתק אותו על ידי השי"ן של שלום שהם השמות של חילופי שם הוי"ה.

360 של אלוקים ואדנות

אומר רבנו האר"י, עכשיו אל תכוון רק עם ראשי תיבות של "שים שלום". אלא קח את כל המילה ש"ם, קח את כל המילה של"ם אבל בלי הו', מה תקבל? כמה זה ש"ם? שלוש מאות וחמישים כמה זה של"ם בלי ו'? שלוש מאות ושבעים, תעביר עשר משלוש מאות ושבעים לשלוש מאות וחמישים מה תקבל? שלוש מאות וששים ועוד שלוש מאות וששים. כלומר חוזרים על המיתוק הנ"ל שעשינו ב"רצה". לוקחים, שלוש מאות וששים של אלוקים ואדנות וממתקים אותם על ידי שלוש מאות וששים של שלושת חילופי שם הוי"ה.

מה הו' של "שלום" עושה? תכוון את כל חמשת השמות, אלוקים, אדנות, ושלושת חילופי הוי"ה, ותמתק אותם ע"י השם השישי שהוא שם הוי"ה פשוט. פה עכשיו אני מביא את המיתוק הגמור והשלם. אחרי שעשיתי עבודה של עמעום, של כל מיני דברים שזרקתי על האש, עכשיו אני מביא את הוי"ה ואז המיתוק נעשה מיתוק גמור. אז יוצא שהגלות מביאה גאולה גם בימים האלה, על ידי הפלא העליון, על ידי השם יתברך. אתם רואים? היה פה דין. מה עשינו לו? הוצאנו אותו.

מי"ז בתמוז עד אחרי תשעה באב, לא שותים יין ולא אוכלים בשר, חוץ משבתות. ברוך השם, לדגים יש ערך תזונתי יותר טוב מבשר. ואין להם בד"כ בעיה של כשרות, אתה לא צריך למלוח אותם, אין בהם לא איסור דם, לא שחיטה, לא נבלה, לא טרפות. רק שלא תיקח דג טמא. רק

לעם ישראל? משם אלוקים ובפרט שהוא מלא, שזה מאתיים תשעים וחמש - אותיות צר"ה. כאשר אנחנו אומרים "רצה הוי"ה אלוקינו בעמך ישראל" בתפילת שמונה עשרה, אנחנו ממתקים את רצ"ה שהן אותיות צר"ה על ידי שם הוי"ה. רצה הוי"ה אלוקינו, שהצרה תהפוך לרצה. אבל בימים האלה, לא נצליח להפוך הצרה כל כך מהר לרצה, כי אי אפשר למתק אותה על ידי שם הוי"ה באופן ישיר. אז מה אנחנו עושים? תוסיף לשם אלוקים המלא שזה מאתיים תשעים וחמש את שם אדנות שזה ששים וחמש וביחד שלוש מאות וששים, ותמתק אותם עם שלושת השמות

להכנס ללימוד הזה, זה קצת מיוחד. אם הייתי יודע, הייתי מביא את הדפים, מראה לכם. אבל נאמר את הדברים בערך. אומר רבנו האר"י, כשאתה אומר "ברוך אתה הוי"ה מגן אברהם", תכוון שהוי"ה זו תמתק את חילוף הוי"ה של האותיות שלפניה. לפני 'מה יש? ט'. לפני ה' מה יש? ד'. לפני ו' מה יש? ה'. לפני ה' מה יש? ד. אז איך קוראים לחילוף הוי"ה הזה? טדהד. המספר שלה, זה בדיוק עשרים וששים. כמו הימים האלה, עשרים ואחד יום ועוד אחד, זה עשרים וששים. כ"ב אותיות התורה.

ב"ברוך אתה הוי"ה מחיה המתים", אומר רבנו האר"י, תכוון לאותיות שאחרי הוי"ה כוזו. יש את זה במזוזה מי ששם לב. מאחוריה. כמה יש בו? ט"ל.

עכשיו מגיעים ל"ברוך אתה הוי"ה האל הקדוש". את המיתוק של הוי"ה שלפני כבר עשינו, את של אחרי כבר עשינו. מה נקראת האלפא ביתא של לפני ואחרי? א"ב ג"ד או ת"ש ר"ק. יש לנו אלפא ביתא של א"ב ג"ד מה הכוונה? א', אחריה ה'. ב' אחריה ג'. אז אני תמיד יכול להחליף האותיות באותיות שלאחריהן. אם אני מחליף באותיות שלפניהן איך זה נקרא? ת"ש ר"ק. אני מתחיל מהסוף להתחלה. מתחילים מת' עד א'. אז ע"י זה יצא לנו שני השמות האלה, טדהד, וכוזו. אבל יש עוד אלפא ביתות. נקח דוגמה את א"ת ב"ש. מי שלא מכיר, בוא נכיר לו את זה. ניתן לו כרטיס ביקור של א"ת ב"ש. דרך אגב, את כל האלפא ביתות האלה היו מלמדים את הילדים, בגיל שלוש, בחדר. אז מה זה א"ת ב"ש? אני לוקח את האות הראשונה, עם האות האחרונה. א' עם ת'. ולוקח את האות השניה עם האות השניה מהסוף, ב' עם ש', עד שמגיעים לכ' עם ל' וזה נקרא א"ת ב"ש. הוי"ה בחילוף א"ת ב"ש זה שם מצפץ. י' מתחלפת במ', ה' בצ', ו' בפ', וה' בצ'. עכשיו תעשו חשבון כמה זה? שלוש מאות בדיוק. תוסיפו את שני השמות האחרים שאמרנו, שזה כ"ב וט"ל, זה ביחד שלוש מאות ששים ואחד, ש"ס עם הכולל.

ממשיך רבינו האר"י

עכשיו אומר רבנו האר"י תיקח שם אלהים, כמה תקבל? פ"ו. אבל אם אתה ממלא אותו וכותב אותו ככה - אל"ף למ"ד ה"ה יו"ד מ"ם, זה בדיוק מאתיים תשעים וחמש. אז אומר רבנו האר"י, מה זה רצה? רצה זה אותיות צר"ה. מאיפה באים הצרות

אול בא
משמרת
החודש

סדר לימוד נשגב מיסודו של הבן איש חי שתכליתו לעורר רחמי שמיים ולקרב את הגאולה

חודש אב

תקיים אי"ה
ביום שני
כ"ח תמוז 20.07.20

הלימוד החל מהשעה 9.15
בביהמ"ד "פרדס נסים"
רחוב הרצוג 43 בני ברק

למסירת שמות 03-5779500

זאת אומרת דג טמא? קניתי אותו בשוק! אז היא אמרה, אין בו קשקשים! אין כלום! הסתכלתי בדג, אוי ואבוי פעם ראשונה שאני הולך לקנות, וכבר נכשלתי בדג טמא.

הלכתי להתעניין אצל מורה הוראה לשאול מה דינו של דג זה. הוא אמר שזה דג פלמידה, והוא לא דג טמא. יש לו קשקשים אבל כשהוא יוצא מהים, הוא משיל את כל הקשקשים שלו. אם אתה רוצה לראות איפה יש לו קשקשים, הנה, הוא פותח פה קצת, ומוציא איזה קשקש אחד. אבל העור שלו הוא חלק חלק, מבריק, וכשהוא יוצא מהים, הוא משיל את כל הקשקשים. וכתוב בהלכה במפורש, שיש סוג דג שהוא טהור אבל הוא משיל את הקשקשים שלו.

מיז' בתמוז עד ט' באב לא מסתפרים

האר"י הקדוש הזהיר אותנו, כמו כן, שלא מברכים שהחיינו בימים אלו, אפילו בשבת. לא על פרי חדש ולא על בגד חדש. איך אתה יכול לברך שהחיינו כשחורב בית המקדש? תחכה. וגם לא מסתפרים מי"ז בתמוז עד אחרי תשעה באב. אבלות. ממילא את בימיהם היו מגלחים כל שבוע את הראש עם תער, לא את הזקן חס ושלום, בזקן לא נוגעים כל השנה. אבל את הראש היו מגלחים כל שבוע. אבל היום, ממילא אדם מסתפר פעם בחודש פעם בחודשיים, אז למה דווקא בימים האלה להסתפר? תסתפר קודם.

מדוע משיח נולד בט' באב?

בקיצור מורי ורבותי, מתי נולד המשיח? מתי נולדת הגאולה? בגלות. דווקא בימים האלה שאנחנו מצטערים ובוכים על החורבן. אמרו חז"ל כל המתאבל על ירושלים - זוכה ורואה בשמחתה, זוכה ורואה! לא "ויראה" לעתיד לבוא, רואה עכשיו בבנינה. משיח נולד בעיצומו של היום הגדול של תשעה באב להראות לך שבשיא הגלות, נמצאת הגאולה.

מכון הסת"ם יד נסים

מיסודו של מו"ר הגה"צ המקובל רבי נסים פריץ זיע"א

ספרי תורה | מגילות | תפילין | פצפונים
רש"י | ר"ת | מזוזות | פיטום הקטורת | למנצח -
בכל הגדלים הרמות וההידורים | שיפוץ וחינוך
תפילין | בתים לסת"ם | הגהות מחשב וגברא

מיוחד: ספרי תורה, תפילין ומזוזות עם כוונות האר"י והרש"ש

yadnisim@gmail.com | 052-7641356

מוסדות התורה בית אל ב"ב

בית הדין ובית ההוראה אש חיים
בנשיאות מרן הגר"ש בעדני שליט"א

רחוב הרצוג 21 בני ברק

זמני קבלת קהל

ימים א'-ה'
צהרים: 13:30-14:15
ערב: 18:30-20:00
יום ו' וערבי חגים
בוקר: 9:30-10:30

קו ההלכה ושלפון בית ההוראה
03-578-54-20

בני בית ההוראה
האנן רבי משה שמש שליט"א | האנן רבי נחום שמואל שליט"א | האנן רבי שלום נגר שליט"א
האנן רבי שלום יהודה פרץ שליט"א | האנן רבי אהרן כנאל שליט"א | האנן רבי אליהו מעלם שליט"א

זה לא. אל תיקח דג טמא. אתה צריך לקחת דג כשר. כל זה בימי החול. אבל בשבת, תאכל בשר תאכל עוף תאכל הודו, כל מה שלא אכלת כל השבוע, תכניס את זה בסעודות של שבת.

מרן הרב עובדיה היה בוחן אותנו כל שבוע

לפני שהתחתנתי, לא ידעתי אף פעם מה זה דג חי, הכרתי רק דג בסיר. האמא קונה, אוכלים דג. כשהתחתנתי, למדתי בכולל הוראה שהיה בשכונת התקווה. באותו זמן בדיוק מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א [צוק"ל] התמנה להיות רב ראשי לתל אביב, והוא ביקש שיקימו הרבה כוללים בתל אביב. הוא רצה להכשיר את כולם להיות מורי הוראה ודיינים. הוא היה באונותינו לנו תכנית חודשית מה ללמוד. גם היה שולח שאלות ומבחנים. אחר כך בסוף כל נושא היה בא ובוחן אותנו בע"פ. היינו יושבים כמו שאתם יושבים עכשיו, היה שואל שאלה, ואומר תענה אתה. שאלה שניה ואומר למישהו אחר לענות, וככה היה בוחן אותנו ונותן לנו תעודה. היה מזרז אותנו. איזה פלא עצום, איזה כוח היה לו להעמיד על המקום מורי הוראה. היינו צריכים הרבה רבנים בישראל. בתל אביב היו חסרים רבנים, דיינים, והוא גרם שאנשים לא ישבו ככה על שמריהם, והפך אותם לרבנים בקורס מזרז כמו שאומרים, שנה וחצי. אבל, הלימודים והמבחנים היו קשים ולא נתנו לנו מנוחה.

מעשה בדג שהשיל את קשקשיו

אז למדנו שם בשכונת התקווה. מצב הפרנסה של כל אברך בפרט, אברך חדש שהתחתן היה דחוק, וכל אגורה היתה שווה. בבני ברק הירקות והדגים, הכל היה שם יקר. אז, בהפסקת הצהריים, היינו הולכים לשוק התקווה ששם הכל בזול, וקונים. הלכתי וקניתי דג. כשבאתי עם הדג הביתה, אשתי אמרה לי, זה דג טמא! אמרתי לה, מאיפה את יודעת? מה

